

مؤسسه مطالعات پژوهش های بازرگانی

رصد و پایش شاخص های قیمت (تیر ماه ۱۴۰۱)

رصد و پایش تورم در جهان و ایران
بررسی روند قیمت جهانی حامل های انرژی
بررسی روند قیمت جهانی کالاهای اساسی
بررسی روند قیمت کامودیتی ها
رصد و پایش اجزاء تورم مصرف کننده بهار ۱۴۰۱
پیش بینی تورم مصرف کننده برای سه ماهه دوم ۱۴۰۱
رصد و پایش اجزاء تورم تولیدکننده زمستان ۱۴۰۰

آنچه خواهید خواند...

رصد و پایش تورم در جهان و ایران

براساس آخرین آمار ارائه شده توسط صندوق بین‌المللی پول متوسط تورم جهانی در ۳ ماهه اول سال ۲۰۲۲ برابر ۷٫۴ درصد می‌باشد که در مقایسه با سال قبل بیش از ۴ درصد رشد داشته است. در دوره مورد بررسی نرخ تورمی در کشورهای مختلف، بسته به سیاست‌های پولی و ارزی و میزان وابستگی به واردات حامل‌های انرژی و مواد غذایی، متفاوت بوده است. در جدول زیر تورم مناطق و کشورهای مختلف آرایه شده است.

منطقه	متوسط نرخ تورم	کشورهای منتخب
آسیا و اقیانوسیه	۵٫۶	هند (۶٫۱)، سریلانکا (۱۷٫۶)، چین (۲٫۱)، تایلند (۳٫۵)، استرالیا (۳٫۹)
اروپا	۷٫۹	ترکیه (۶۰٫۵)، آلمان (۵٫۵)، فرانسه (۴٫۱)، روسیه (۲۱٫۳)
آمریکا	۷٫۴	آرژانتین (۵۱٫۷)، برزیل (۸٫۲)، ونزوئلا (۵۰۰)
خاورمیانه	۱۱٫۳	ایران (۳۲٫۳)، عربستان (۲٫۵)، پاکستان (۱۱٫۲)، عراق (۶٫۹)

Source: <https://www.imf.org>

بررسی شاخص‌های قیمت کالاها و خدمات بیانگر این است که عمده تورم جهانی ناشی از افزایش قیمت حامل‌های انرژی، کامودیتی‌ها و شاخص قیمت مواد غذایی بوده است. به طوریکه تورم نقطه به نقطه شاخص قیمت انرژی طی دوره یکساله منتهی به اواسط تیرماه ۱۴۰۱ نسبت به مدت مشابه سال ۸۴ درصد رشد داشته است. به نحویکه در دوره مورد بررسی قیمت:

- **هر بشکه نفت خام** با ۶۴٫۴ درصد افزایش به ۱۲۰ دلار و قیمت **هر متر مکعب** گاز طبیعی اروپا با ۲۳۴ درصد افزایش به ۱٫۲ دلار رسیده است و انتظار بر این است که تداوم تحریم‌های غرب علیه روسیه و همچنین اختلال در عرضه حامل‌های انرژی؛ متأثر از جنگ روسیه با اوکراین، منجر به تداوم روند صعودی قیمت‌ها گردد.
- **هر تن آلومینیوم، روی و نیکل** به ترتیب ۴٫۸، ۲۳ و ۴۲٫۷ درصد بدلیل افزایش قیمت حامل‌های انرژی رشد داشته است البته طی یک ماه اخیر بدلیل شیوع گونه‌های جدید کرونا و بیم از کاهش فعالیت‌های اقتصادی روند کالاهای مزبور، نزولی بوده است.
- بررسی تورم نقطه به نقطه شاخص قیمت مواد غذایی نیز از اواسط تیرماه ۱۴۰۱ نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۲۳ درصد رشد داشته است. به نحویکه قیمت کالاهای اساسی نظیر:

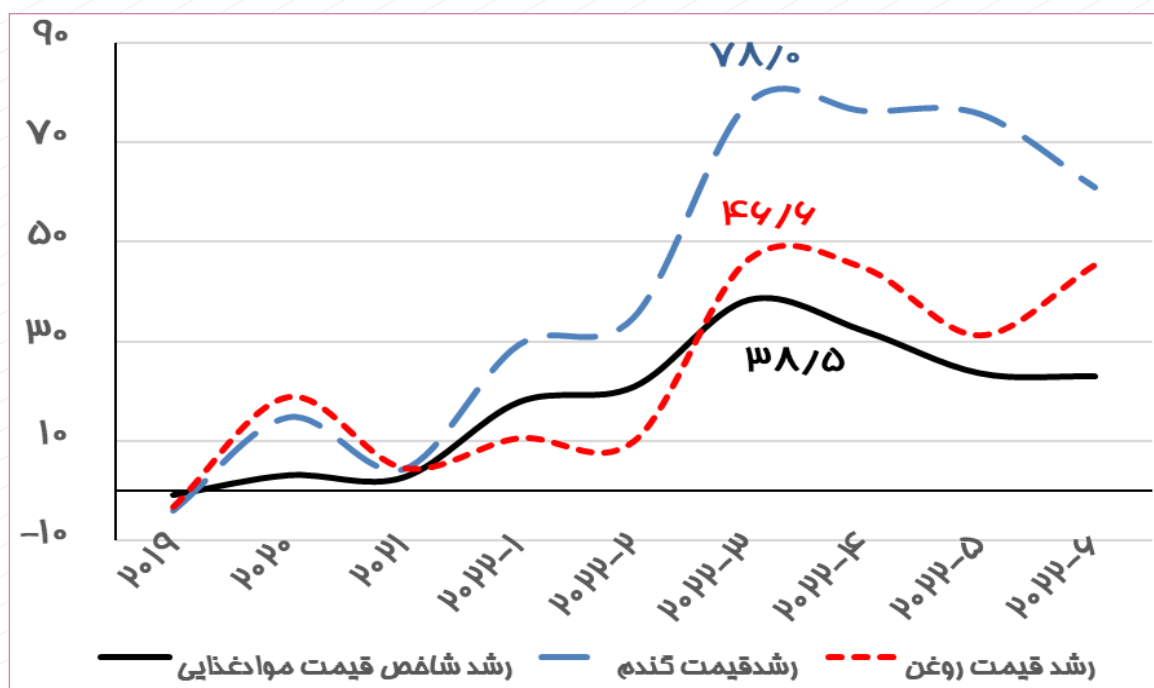

- هر تن گندم سخت با ۶۱ درصد افزایش به ۴۵۹٫۶ دلار رسیده است. البته طی یک ماه گذشته بدلیل افزایش تولید و بهبود دسترسی به محصولات کشورهای نیمکره شمالی نظیر کانادا و چشم انداز تولید بیشتر در روسیه و کاهش تقاضای وارداتی جهان، قیمت رو به کاهش بوده است.
- هر تن ذرت با ۱۵ درصد افزایش به ۳۳۵٫۷ دلار رسیده است. ولی طی یک ماه اخیر بدلیل برداشت فصلی محصول در آرژانتین و برزیل، و بهبود شرایط تولید در ایالات متحده آمریکا با کاهش ۲٫۶ درصدی مواجه بوده است. ضمن اینکه بیم از رکود اقتصادی و چشم انداز کاهش تقاضای جهانی بر فشار نزولی قیمت‌ها موثر است.
- هر تن روغن آفتابگردان با بیش از ۴۵ درصد افزایش به ۱۸۸۴٫۶ دلار رسیده است. اما طی یک ماه گذشته بدلیل کاهش تقاضای وارداتی جهان برای روغن آفتابگردان و انباشت ذخایر روغن در اوکراین رو به کاهش رفته است.
- هر کیلوگرم گوشت مرغ و گاو به ترتیب با ۵۴ و ۵٫۴ درصد افزایش به ۳٫۶۷ و ۶ دلار رسیده است اما طی یک ماه اخیر بدلیل کاهش قیمت نهاده‌های تولید رو به کاهش بوده است.
- هر تن برنج تایلندی با ۲٫۵ درصد کاهش به ۴۲۷٫۶ دلار رسیده است، همچنین طی یک ماه اخیر بدلیل نزدیک شدن به فصل برداشت سایر گونه‌های برنج (باسماتی و ایندیکا) روند کاهشی قیمت تداوم دارد.

رصد و پایش اجزاء تورم مصرف‌کننده و پیش‌بینی تورم سه ماهه دوم ۱۴۰۱

تورم دوازده ماه در خردادماه ۱۴۰۱ به ۳۹٫۴ درصد رسیده است که سهمی بالغ بر ۲۸٫۲ درصد آن ناشی از تورم کالایی بوده است. در بین گروه‌های کالایی مدخل در رشد تورم، خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها با سهمی بالغ بر ۱۷٫۲ واحد بیشترین سهم را داشته‌اند. که دلیل این امر حذف ارز ۴۲۰۰ تومانی و افزایش قیمت جهانی کالاهای اساسی بوده است. همانطور که در نمودار زیر مشاهده می‌شود از سال ۲۰۲۱ روند شاخص قیمت مواد غذایی با محوریت کالاهای اساسی صعودی شده است و با شروع جنگ روسیه و اوکراین این روند تشدید شده است به طوریکه شاخص قیمت مواد غذایی در اوج خود در ماه سوم سال ۲۰۲۲ میلادی با رشد ۳۸٫۵ درصد رشد به ۱۵۹٫۷ واحد رسیده است به عنوان مثال قیمت گندم و روغن‌های گیاهی در این مقطع به ترتیب با ۷۸ و ۴۶٫۶ درصد رشد به ۴۸۶ و ۲۳۶۱ دلار/تن رسیده است.

Source: The World Bank Commodities Price Data (The Pink sheet), July, 2022.

تورم نقطه به نقطه در خردادماه ۱۴۰۱ به ۵۲٫۵ درصد رسیده است که در مقایسه با ماه قبل از روند افزایشی برخوردار بوده است که با توجه به بالاتر بودن تورم نقطه به نقطه نسبت به تورم سالانه، پیش‌بینی می‌شود نرخ تورم دوازده‌ماهه منتهی به شهریورماه ۱۴۰۱ معادل ۴۳٫۵ درصد باشد که حاکی از ادامه روند افزایشی آن از فروردین‌ماه ۱۴۰۱ است. با توجه به تامین کسری بودجه از مجاری پایه پولی و همچنین روند صعودی قیمت کالاهای اساسی و بیم افزایش تورم وارداتی، تداوم افزایش نرخ تورم طی ماه‌های آتی محتمل است.

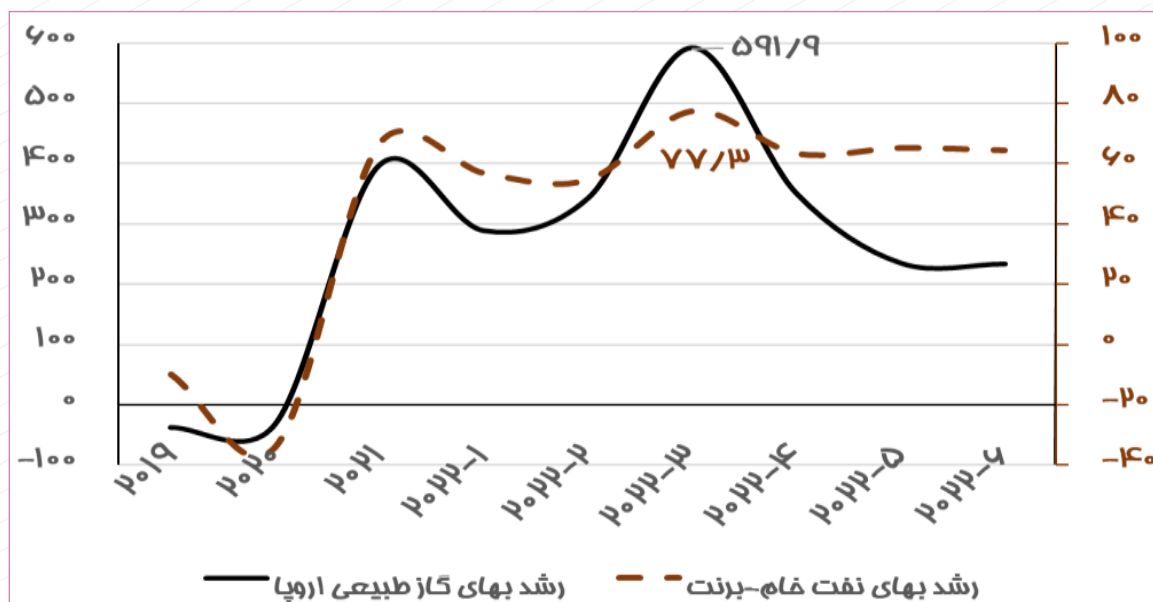
عنوان	خرداد ۱۴۰۱	سهم گروه‌ها از تورم	پیش‌بینی تورم		
			تیر ۱۴۰۱	مرداد ۱۴۰۱	شهریور ۱۴۰۱
شاخص کل	۳۹٫۴	۳۹٫۴	۴۰٫۷	۴۲٫۱	۴۳٫۵
خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها	۵۲٫۰	۱۷٫۲	۵۵٫۸	۵۹٫۳	۶۲٫۵
پوشاک و کفش	۴۹٫۱	۲٫۶	۴۸٫۷	۴۸٫۷	۴۸٫۹
مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها	۲۷٫۲	۷٫۲	۲۷٫۸	۲۸٫۸	۲۹٫۴
بهداشت و درمان	۳۶٫۲	۲٫۱	۳۵٫۵	۳۵٫۳	۳۵٫۲
حمل و نقل	۳۵٫۸	۴٫۳	۳۵٫۸	۳۵٫۸	۳۶٫۲

ماخذ: مرکز آمار ایران و محاسبات تحقیق.

رصد و پایش اجزاء تورم تولیدکننده

■ **تورم دوازده ماه تولیدکننده طی چهار فصل منتهی به فصل زمستان ۱۴۰۰ نسبت به مدت مشابه سال قبل به ۵۴٫۳ درصد رسیده است که سهمی بالغ بر ۳۳٫۸ واحد آن مربوط به گروه صنعت می‌باشد.** از جمله دلایل این امر افزایش قیمت جهانی نفت و کامودیتی‌ها بوده است. همانطور که در نمودار زیر مشاهده می‌شود از سال ۲۰۲۰ روند افزایش قیمت‌های حامل‌های انرژی شروع شده و با شروع جنگ روسیه و اوکراین تشدید شده است به نحوی که در ماه سوم سال ۲۰۲۲ با تشدید اختلاف غرب با روسیه، قیمت هر بشکه نفت خام با ۷۷٫۳ درصد رشد به ۱۱۵٫۶ دلار و قیمت هر متر مکعب گاز با ۵۹۲ درصد رشد به ۱٫۵ دلار رسیده است.

Source: The World Bank Commodities Price, July, 2022.

■ **تورم نقطه به نقطه تولیدکننده و تورم صنعت در زمستان ۱۴۰۰ به ترتیب ۴۲ و ۴۰٫۷ درصد رسیده است که در مقایسه با فصل قبل از روند کاهشی برخوردار بوده است.**

عنوان	تورم زمستان	سهم گروه‌ها از تورم زمستان
شاخص کل	۵۴,۳	۵۴,۳
گروه‌های اصلی		
کشاورزی	۶۴,۳	۷,۸
معدن	۹۲,۹	۱,۴
تولید برق	۱۹,۴	۰,۱
خدمات	۴۶,۹	۱۷,۹
صنعت (ساخت)	۵۶,۷	۲۷,۱
اهم زیرگروه‌ها صنعت		
تولید مواد و فرآورده‌های شیمیایی	۷۳,۹	۱۲,۸
تولید کک و فرآورده‌های پالایش	۵۷,۸	۱۱,۹
تولید فلزات پایه	۵۴,۹	۱۰,۹
تولید محصولات غذایی	۵۵,۱	۵,۰

ماخذ: مرکز آمار ایران و محاسبات تحقیق.

مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های بازرگانی

نام گروه:

پژوهش‌های اقتصاد کلان و آینده پژوهی

تهیه و تدوین:

سمانه قلی‌پور

دکتر امیررضا سوری

دکتر سحر بشیری

فاطمه پناهی

تاریخ انتشار:

تیرماه ۱۴۰۱

www.itsr.ir